

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

โรคไข้หวัดซาร์ส (SARS – Severe Acute Respiratory Syndrome) เป็นโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง มีการแพร่ระบาดในกว่า 20 ประเทศทั่วโลก เช่น จีน ฮองกง ไต้หวัน สิงคโปร์ เวียดนาม และแคนาดา เป็นต้น โดยมีจำนวนผู้ติดเชื้อและผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โรคนี้เกิดจากเชื้อไวรัสชนิดหนึ่งชื่อว่าโคโรนา ไวรัสชนิดนี้จะอยู่ในสารคัดหลั่ง เช่น น้ำมูก น้ำลาย เสมหะ ผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่จะมีอาการป่วยภายใน 2 – 7 วัน บางรายอาจนานถึง 10 – 14 วัน ผู้ป่วยมีอาการ เช่น มีไข้สูงมากกว่า 38 องศาเซลเซียส ไอ ถ้าเป็นมากอาจมีอาการหอบหายใจลำบาก ผู้ป่วยส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 90 จะหายป่วยภายใน 2 – 3 สัปดาห์ แต่บางรายมีอาการปอดอักเสบรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิต อัตราผู้เสียชีวิตพบเพียงร้อยละ 3.5 (เคลินิวส์, 5 เม.ย. 46)

เชื่อกันว่าโรคไข้หวัดซาร์สเกิดขึ้นที่เมืองฟูซาน มณฑลกวางซู ประเทศจีน เมื่อปลายปี 2545 โดยเริ่มจากมีผู้ป่วยที่มีอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่เพิ่มมากขึ้นจนถึงเดือนธันวาคม 2545 แต่ในช่วงนั้นเป็นช่วงฤดูใบไม้ร่วง ซึ่งอากาศเปลี่ยนแปลงและมีผู้คนมีอาการไม่สบาย เช่น เป็นไข้หวัด แพทย์จึงไม่ได้สังเกตความผิดปกติ จนพบผู้ป่วยหลายรายมีอาการทรุดตัวลงอย่างรวดเร็ว แพทย์จึงเริ่มตระหนักว่าผู้ป่วยเหล่านั้นมิได้เป็นไข้หวัดธรรมดา และเริ่มหาวิธีการรักษา

การแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดซาร์สในประเทศจีน ขอดผู้ติดเชื้อและขอดผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ขณะที่สื่อมวลชนได้มีการเสนอข่าวเรื่องโรคไข้หวัดซาร์ส ซึ่งในการเสนอข่าวมีการใช้คำพาดหัวข่าวที่ไม่เหมาะสม ยังผลให้ประชาชนเกิดความตื่นตระหนกอย่างมาก เช่น

“ไวรัสตัวนี้ยังไม่มีวัคซีนป้องกัน มันเป็นมฤตยูสายพันธุ์ใหม่” (ไทยรัฐ , 2 เม.ย. 46) สังกัดจากคำว่ามฤตยู ผู้อ่านย่อมรู้สึกถึงความรุนแรงในการใช้คำ ทำให้เกิดความหวาดกลัวได้ โรคไข้หวัดซาร์สได้แพร่ระบาดมากขึ้นเรื่อยๆ ในขณะที่ขอดผู้ป่วยและขอดผู้เสียชีวิตก็เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เช่นกัน แต่เนื่องจากจีนปิดข่าวเรื่องนี้ตั้งแต่เริ่มต้น ทำให้เกิดผลเสียต่อทั่วโลก เนื่องจากตัวเลขผู้ติดเชื้อและผู้เสียชีวิตที่เล็กน้อยและการที่จีนไม่ได้รายงานเรื่องโรคไข้หวัดซาร์สอย่างละเอียดทำให้คนทั่วโลกมิได้ระมัดระวังตัว และมีได้ป้องกันตัวเองจากการติดเชื้อโรคนี้ จนองค์การอนามัยโลก (WHO) ออกมาแสดงความไม่พอใจที่จีนปิดข่าวเรื่องโรคไข้หวัดซาร์ส จะสังเกตได้จากรายงานข่าวที่พาดหัวข่าวว่า “อนามัยโลกไว้อินปิดข่าว ปักกิ่งระบอบหนักตายไป 6” (ข่าวสด, 10 เม.ย.46) ทำให้คน

ที่ได้อ่านข่าวรู้สึกว่าเป็นประเทศจีนคงมีการระบาดอย่างรุนแรงกว่าที่รับรู้กันอยู่ ยิ่งมีความกังวลใจมากขึ้น

สถานการณ์การระบาดของโรคไข้หวัดซาร์สยังไม่หยุดเท่านั้น มีการแพร่กระจายไปยังประเทศเพื่อนบ้าน คือ ฮองกง และยังแพร่กระจายไปทั่วโลกราว 20 ประเทศ จากรายงานพบผู้ป่วยรายแรก คือ แพทย์จากประเทศจีน อายุ 64 ปี ซึ่งเป็นผู้รักษาผู้ป่วยโรคไข้หวัดซาร์สในเมืองกวางซู โดยแพทย์ผู้นี้ได้มาพักที่โรงแรมเมโทรโพล ในมองโก๊ก ในวันที่ 21 ก.พ. 2546 มีอาการไม่สบาย และได้เข้ารับรักษาตัว และเสียชีวิตเมื่อวันที่ 4 มี.ค. 46 ในระหว่างที่แพทย์คนดังกล่าวพักอยู่ที่โรงแรมแห่งนี้มีชาวฮองกงผู้หนึ่ง อายุ 26 ปี ไปเยี่ยมเพื่อนในโรงแรมแห่งนี้ จึงได้รับเชื้อโรคไข้หวัดซาร์สไปด้วย นอกจากนี้ยังแพร่ระบาดไปยังบุคลากรที่รักษาผู้ป่วย เช่น แพทย์ พยาบาล จำนวนหลายสิบคน เนื่องจากความไม่รู้และไม่ได้ระมัดระวังตัวของบรรดาเจ้าหน้าที่ สื่อมวลชนยังคงรายงานข่าวโดยการสร้างความ ตื่นตระหนกให้กับประชาชนเช่นเดิม ก่อให้เกิดความกังวลไม่กล้าที่จะออกไปพบปะผู้คน และคิดว่าผู้ที่เป็นหวัด หรือมีอาการไอ จามจะต้องเป็นโรคไข้หวัดซาร์ส ยิ่งมีการรายงานข่าวจากสื่อมวลชน เช่น “ฮองกงวิกฤติ ดิคเชื้อระนาว” (ไทยรัฐ, 6 เม.ย.46) ยิ่งก่อให้เกิดความกังวลใจว่าการที่มีผู้ติดเชื้อจำนวนมากถึงกับโรงพยาบาลมีความโกลาหลนั้น รู้สึกน่ากลัวยิ่งขึ้น โรคไข้หวัดซาร์สนั้นยังแพร่ระบาดไปยังเวียดนามและสิงคโปร์ โดยในสิงคโปร์เชื่อกันว่าโรคนี้เกิดจากสตรี 3 คนในโรงแรมเมโทรโพล ในมองโก๊ก ทั้งสามคนล้มป่วยหลังจากถึงเป็นสิงคโปร์ที่เรียบร้อยแล้ว และได้รับการรักษาพร้อมกัน ซึ่งต่อมาตรวจพบว่าติดเชื้อโรคไข้หวัดซาร์ส แต่ก่อนที่ทั้งสามจะล้มป่วยนั้นได้พบปะบุคคลในครอบครัวและเพื่อนๆ อีกหลายคน ทำให้เชื้อโรคไข้หวัดซาร์สแพร่ระบาดไปยังบุคคลกลุ่มดังกล่าว ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้สถานการณ์การระบาดของโรคไข้หวัดซาร์สเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้มีการลี้ภัยของนักท่องเที่ยวจากทั่วโลก รวมทั้งสิงคโปร์เดินทางมาเมืองไทยเพราะเมืองไทยเป็นประเทศที่ไม่มีการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดซาร์ส ปลอดภัยกว่าอยู่ในประเทศตนเอง เนื่องจากเมืองไทยมีมาตรการป้องกันโรคซาร์สเป็นอย่างดี ในการนี้มีนักท่องเที่ยวชาวสิงคโปร์ 2 คน ยินดีจะกลับประเทศเอง แต่สื่อมวลชนกลับรายงานโดยใช้คำว่า “ตะเพิดชาวสิงคโปร์กลับบ้าน” (สยามรัฐ, 5 เม.ย. 46) การใช้คำว่าตะเพิดซึ่งมีความหมายว่าไล่กลับ ทำให้ผู้อ่านยิ่งเกิดความตื่นตระหนกและตกใจกลัวเพราะคิดว่าคนที่ติดเชื้อหรือแค่สงสัยว่าติดเชื้อ ย่อมถูกสังคมนรังเกียจนาคถูกไล่ตะเพิด

จากสถานการณ์โรคระบาดซาร์สทำให้แพทย์และนักวิทยาศาสตร์ทำงานอย่างหนักเพื่อหาสาเหตุของโรคนี เพราะโรคนีทำให้ประชาชนเกิดความวิตกกังวล รวมถึงหวาดกลัวและก่อให้เกิดความระส่ำระสาย สำหรับสถานการณ์โรคไข้หวัดซาร์สในประเทศไทยนั้นเริ่มแย่งตั้งแต่มียาข่าวว่า นายแพทย์เออร์บานี คาร์โล เป็นโรคไข้หวัดซาร์สและเสียชีวิตลง สำหรับนายแพทย์เออร์บานี คาร์โลนั้น เป็นแพทย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านโรคติดเชื้อขององค์การอนามัยโลก เขาเดินทาง

จากซานอ ประเทศเวียดนาม มาถึงประเทศไทยเมื่อวันที่ 11 มี.ค. 2546 แต่เนื่องจากตัวนายแพทย์ คาร์โลเองก็ทราบว่าตนเองติดเชื้อโรคไขหวัดชาร์ส ดังนั้นเขาจึงระมัดระวังยิ่งนักตั้งแต่เดินทางมาถึงสนามบินคอนเมือง เขาไม่สัมผัส พูดคุยกับผู้ใดเลยระหว่างเดินทางจากสนามบินคอนเมืองถึง โรงพยาบาลบาราคนราดูร เมื่อมาถึงโรงพยาบาลบาราคนราดูรแล้วมีการแยกตัวไปรักษาในสถานที่ที่จัดไว้เป็นพิเศษสำหรับผู้ป่วยโรคชาร์ส เนื่องจากทางโรงพยาบาลบาราคนราดูรเองได้เตรียมรับมือกับผู้ป่วยโรคชาร์สไว้เป็นอย่างดี มีการป้องกันให้กับบุคลากรที่ต้องดูแลผู้ป่วยอย่างรัดกุม ส่วนสถานที่ที่เป็นห้องพักผู้ป่วยโรคไขหวัดชาร์สก็มีการแสดงให้รู้ว่าเป็นเขตพิเศษ มีการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อด้วย ทำให้ไม่พบบุคลากรทางการแพทย์ที่ต้องดูแลรักษาพยาบาลนายแพทย์คาร์โลนั้นล้มป่วยแต่อย่างใด แต่สถานการณ์โรคไขหวัดชาร์สในประเทศไทยยังไม่หยุดเพียงนายแพทย์ คาร์โล ในระหว่างนี้มีรายงานผู้ป่วยที่ได้รับเชื้อโรคไขหวัดชาร์สจากที่ต่างๆ มากมาย และสื่อมวลชนมีการรายงานข่าวเพื่อสร้างความตื่นตระหนกอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการเสนอข่าวเพื่อร่ำ ให้คนสนใจต่อข่าวที่ปรากฏบนหนังสือพิมพ์ ต่อมาวันที่ 1 เม.ย. 2546 สถานการณ์โรคไขหวัดชาร์สในไทยย้ำแะอีกครั้งเมื่อนายแลม ยิง เชียง คนไทยเชื้อสายฮ่องกงซึ่งเดินทางมาเยี่ยมญาติในประเทศไทย และเสียชีวิตด้วยโรคไขหวัดชาร์สที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ด้วยอาการปอดบวมแบบ Atypical ซึ่งหลังจากเสียชีวิตแล้วและจะเผาศพ ยังมีประชาชนจำนวนมากที่อยู่อาศัยในละแวกวัดที่จะเผาศพออกมาต่อต้านเป็นจำนวนมาก เหตุการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นความหวาดกลัวของประชาชนต่อผู้ป่วยโรคไขหวัดชาร์สที่สื่อมวลชนรายงานข่าวอย่างรุนแรง นำตื่นตระหนก

รายงานตัวเลข ณ วันที่ 7 เม.ย.46 ผู้ติดเชื้อโรคไขหวัดชาร์สทั้งสิ้นจำนวน 7 ราย ในจำนวนนี้เสียชีวิตทั้งหมด 2 ราย ทั้งหมดติดเชื้อมาจากต่างประเทศ หลังจากนั้นเป็นต้นมาสื่อมวลชนก็ยังคงเสนอข่าวโดยการพาดหัวข่าวว่ามีผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นเช่น “ลือสะพัดแอร์โฮสเตสตาย” (ไทยรัฐ, 5 เม.ย.46) ซึ่งการรายงานข่าวดังกล่าวมิได้มีการตรวจสอบความจริงให้กระจ่างเสียก่อน โดยต่อมาพบว่าข่าวดังกล่าวไม่เป็นความจริงแต่อย่างใด เพราะแอร์โฮสเตสคนดังกล่าวเพียงแต่มีอาการไม่สบาย ได้รักษาตัวจนหาย และกลับบ้านไปในที่สุด

จะเห็นได้ว่าสื่อมวลชนซึ่งมีหน้าที่หลักคือการบอกข่าวสารต่างๆ ให้ประชาชนได้รับรู้มีการใช้คำที่ไม่เหมาะสมดังตัวอย่างที่ยกไปแล้วซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้คนเกิดความตื่นตระหนก ทำให้ข่าวขายดีเพราะความมีชีวิตชีวา ตื่นเต้น น่าสนใจของข่าวนั้นเอง

อีกด้านหนึ่งสื่อมวลชนก็ยังทำหน้าที่ให้ความรู้แก่ประชาชนด้วยเพราะสื่อมวลชนเป็นแหล่งให้ความรู้แก่ประชาชนแหล่งหนึ่ง เพื่อศึกษาถึงข่าวสาร เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมรัฐ โดยสื่อมวลชนมีการรายงานข่าว เช่น สื่อมวลชนเสนอว่ากรมควบคุมโรคได้ออกแถลงการณ์ให้คำแนะนำเกี่ยวกับอุปกรณ์ปกป้องทางเดินหายใจ เช่น หน้ากาก N 95 หรือ P 3 (ไทยรัฐ, 5 เม.ย. 46) สื่อมวลชนเสนอว่า กินฟ้าทลายโจรสามารถป้องกันหวัดได้ (เดลินิวส์, 8 เม.ย. 46) ทางไบโอเทค

สามารถผลิตชุดตรวจเชื้อสำเร็จ (ข่าวสด, 9 เม.ย. 46) การล้างมือด้วยสบู่หรือเช็ดทำความสะอาดด้วยแอลกอฮอล์ 70 เปอร์เซ็นต์จะช่วยกำจัดสิ่งปนเปื้อนที่ติดมากับมือได้เกือบหมดเพราะเชื้อไวรัสซาร์สนี้อยู่ในสารคัดหลั่งเช่น น้ำมูก น้ำลาย เสมหะ (สยามรัฐ, 1 เม.ย. 46)

ถึงแม้ว่าสื่อมวลชนได้ทำหน้าที่ให้ความรู้ตามหลักแล้วก็ตาม แต่พบว่ามีการนำเสนอข่าวเพื่อสร้างความตื่นตระหนกนั้นมียากกว่าการให้ความรู้ ทำให้เกิดผลกระทบหลายๆ ด้าน อาทิเช่น ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง หรือแม้กระทั่งต่อความรู้สึกรู้สึกของประชาชนเอง การเสนอข่าวของสื่อมวลชนนั้นแม้แต่นายกฯทักษิณเองยังออกมาให้สัมภาษณ์ว่าเป็นเพราะสื่อเสนอข่าวให้นำหวาดกลัว ตื่นตระหนก และสื่อยังก่อให้เกิดความระส่ำระสายในสังคม ทั้งยังเสนอข่าวเมื่อสื่อเป็นผู้ก่อก็ต้องช่วยกันทำให้ประชาชนคลายความตื่นตระหนกลง นอกจากนี้นายกฯ ยังออกแถลงการณ์ทางสื่อมวลชนว่าโรคไข้หวัดซาร์สไม่นำหวาดกลัวและอันตรายอย่างที่คิด และยืนยันว่าไทยไม่มีการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดซาร์ส ประชาชนสามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติ ทั้งยังมีการออกอากาศซ้ำแถลงการณ์ดังกล่าว รวมทั้งมีการกล่าวเชิญชวนให้ประชาชนออกมาร่วมสนุกในงานมหาสงกรานต์ที่จัดขึ้นที่ท้องสนามหลวง และได้มีการให้หลักประกันว่า หากมีผู้ติดเชื้อโรคไข้หวัดซาร์สระหว่างเทศกาลสงกรานต์ นายกฯ ยินดีจ่ายให้ทันที 5 แสนบาท

ต่อมาพบว่าสื่อมวลชนมีการเสนอข่าวเรื่องการจ่ายเงินให้กับผู้ติดเชื้อโรคไข้หวัดซาร์สช่วงเทศกาลสงกรานต์ว่าคนไทยจะจ่าย 5 แสนบาทแต่ฝรั่งจะจ่าย 1 ล้านบาท นายกฯทักษิณจึงออกมาให้ข่าวอีกครั้งหนึ่งว่าหนึ่งโดยสรุปว่า ในช่วงสงกรานต์ถ้ามีผู้ติดเชื้อไม่ว่าจะเป็นคนไทยหรือฝรั่งจะจ่ายทันที 1 ล้านบาท และหากตายจะจ่ายทันที 2 ล้านบาท

สถานการณ์โรคไข้หวัดซาร์สดำเนินไปถึงช่วงวันที่ 13 เม.ย. 2546 ซึ่งเป็นวันมหาสงกรานต์ ผลพบว่ามีผู้คนทั้งชาวไทยและต่างประเทศออกมเล่นน้ำกันอย่างหนาแน่น ตรงจุดนี้แสดงให้เห็นว่าประชาชนรู้สึกคลายความตื่นตระหนก และมีความมั่นใจต่อสถานการณ์โรคไข้หวัดซาร์สมากยิ่งขึ้นว่าไม่สามารถติดต่อกันได้อย่างง่ายดาย กระนั้นสื่อมวลชนยังคงเสนอตัวเลขผู้เสียชีวิตในต่างประเทศที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ รวมทั้งจำนวนผู้ติดเชื้อในไทยด้วย สำหรับผู้ติดเชื้อในไทยนั้นต่อมาภายหลังพบว่ามิได้เป็นจริงแต่อย่างใด สื่อมวลชนเสนอว่าพบผู้ติดเชื้อเป็นรายที่ 8 ซึ่งเป็นนักธุรกิจหญิง แต่ต่อมาหายป่วยและกลับบ้านได้ และได้ออกมาตอบโต้ว่าสื่อมวลชนเสนอข่าวบิดเบือน ไม่ตรงความจริง ทำให้ได้รับความเสียหายทั้งต่อตัวเอง ครอบครัว และโดยเฉพาะกับบุตรสาวที่เพื่อนฯ ที่โรงเรียนแสดงความรังเกียจไม่อยากสมาคมด้วย

จากเหตุการณ์ต่างๆ ที่ได้กล่าวมา พบว่า การเสนอข่าวโดยใช้คำที่ไม่เหมาะสมของสื่อมวลชนทำให้เกิดผลกระทบหลายด้าน เช่น ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ความรู้สึกของประชาชนเอง ดังได้กล่าวมาแล้ว กิจกรรมทุกอย่างต้องชะงัก บางรายถึงกับปิดกิจการลงทำให้ประเทศไทยได้รับผลกระทบอย่างแรงโดยตลอดในช่วงของการเสนอข่าวโรคไข้หวัดซาร์สของ

สื่อมวลชนและอีกข้อหนึ่งที่ควรจะรู้ให้มากก็คือโรคไข้หวัดซาร์สอยู่ใกล้ตัวเรามาก คนไทยไม่รู้จักระวังทั้งยังเป็นโรคใหม่ที่เกิดขึ้น

ได้มีผู้ออกมาแสดงความคิดเห็นถึงการเสนอข่าวของสื่อมวลชนในเรื่องของการใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสมของหนังสือพิมพ์ ซึ่งคำพูดที่ไม่เหมาะสมเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประชาชนเกิดความตื่นตระหนก เพราะหน้าที่ของสื่อมวลชนด้านหนึ่งก็คือการให้ความรู้แก่ประชาชน ข่าวที่สื่อมวลชนรายงานจึงต้องมีการเขียนข่าวอย่างสร้างสรรค์มาก สื่อมวลชนยังคงเสนอข่าวโดยใช้คำพูดที่ไม่เหมาะสมเช่นเดิม จนนายทักยิม ชินวัตร ได้ขอร้องให้สื่อมวลชนเขียนข่าวในเชิงสร้างสรรค์ (สยามรัฐ, 1 เม.ย. 46) อีกทั้งรายงานข่าวโรคไข้หวัดซาร์ส ทำให้ประชาชนตื่นตระหนกกับข่าวมากเกินไป ซึ่งนายสมคิด จาคูศรีพิทักษ์ รองนายกรัฐมนตรี ได้กล่าวตีสื่อมวลชนว่าทำไมถูกต้อง (สยามรัฐ, 4 เม.ย. 46) นอกจากนี้ การใช้คำพูดของสื่อมวลชนยังทำให้ประชาชนเข้าใจผิดได้ เช่น กรณีที่จีนปกปิดข่าวเรื่องตัวเลขผู้ติดเชื้อและตัวเลขผู้เสียชีวิตจากโรคไข้หวัดซาร์ส จนองค์การอนามัยโลกออกมาแสดงความไม่พอใจที่จีนปิดข่าว แม้กระทั่งกรณีของนักธุรกิจหญิงไทยที่มีข่าวว่าติดเชื้อไข้หวัดซาร์สเป็นรายที่ 8 จากอังกฤษ ทำให้นายพรหมไทย ไทยชน สำนักรุกกิจหญิงไทยดังกล่าว ออกมากล่าวว่า สื่อมวลชนอังกฤษไม่พอใจสื่อมวลชนไทยที่ระบุว่าภรรยาตนติดเชื้อมาจากอังกฤษ นอกจากนี้ กรณีนายสมคิด จาคูศรีพิทักษ์ออกมาระบุว่ากระทรวงสาธารณสุขควรยกเลิกมาตรการบางอย่างในการป้องกันการระบาดของโรคไข้หวัดซาร์ส เนื่องจากสร้างความตื่นตัวให้กับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะมาตรการกักตัว 14 วัน ว่าขอยืนยันไม่เคยมีการกักตัวนักท่องเที่ยว 14 วัน มีเพียงการตรวจคัดกรองเท่านั้น ซึ่งนายสมคิดได้โทรศัพท์มาถึงเนื่องจากตกใจกับข่าวที่ออกไป (ไทยรัฐ, 12 เม.ย. 46) อีกด้านหนึ่งก็คือ กรณีนางสุภารัตน์ เกตุราพันธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ขอความกรุณาสื่อมวลชนช่วยตรวจสอบข้อมูลกับกระทรวงก่อนเผยแพร่ข่าวเพราะทำให้ประชาชนตกใจเกินเหตุ (เดลินิวส์, 8 เม.ย. 46) กรณีของนายรัฐมนตรีทักยิม ชินวัตร ยังได้ขอร้องสื่อมวลชนให้ช่วยกันแจ้งข่าวที่ถูกต้องและทำความเข้าใจให้กับประชาชน (ข่าวสด, 9 เม.ย. 46)

วิภา อุตมฉันทน์ กล่าวไว้ว่า ในยุคที่ข่าวถูกทำให้เป็นสินค้า ซึ่งต้องขายได้และขายดีอย่างทุกวันนี้ ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อก็คือประชาชน ผู้ที่ได้ประโยชน์มักเป็นผู้ที่อยู่ตรงข้ามกับประชาชน ซึ่งทำให้คุณค่าข่าว (News Value) หายไป (มติชน, 7 เม.ย. 46) กล่าวคือสื่อมวลชนมีการรายงานข่าวเรื่องโรคไข้หวัดซาร์สอย่างต่อเนื่องโดยสร้างข่าวให้มีความน่าสนใจ ประชาชนอ่านแล้วเกิดความตื่นเต้น อยากติดตามและพูดถึงกันแต่โรคนี้ทำให้ผลประโยชน์ตกอยู่ที่คนบางจำพวก เช่น สื่อมวลชนที่เป็นเจ้าของการรายงานข่าว สื่อจึงครอบงำประชาชนได้ง่ายเพราะสื่อหันมาให้ความสนใจแบบ “ปู้ดูชน” (Human Interest) คือ การปลิ้นฆ่า ความวิบัติหายนะ วิกฤตการณ์ต่างๆ ทำให้คุณค่าข่าว หายไปดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ส่งผลเสียต่อระบบสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง

และสื่อมีลักษณะเป็นตัวนำข่าวให้กับประชาชน เมื่อสื่อเสนออย่างไร ประชาชนก็จะคิดข่าวตามที่สื่อเสนอ “ข่าว” ในยุคนี้จึงถูกทำให้เป็นสินค้า ซึ่งต้องขายได้ และขายดีอย่างทุกวันนี้ ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อก็คือ ประชาชน ผู้ที่ได้ประโยชน์ มักเป็นผู้ที่อยู่ตรงข้ามกับประชาชน

นอกจากนี้ โรคไข้หวัดซาร์ส ถูกเน้นให้เกิดความน่ากลัวเกินจริง ขณะที่ผู้ติดเชื้อมีอัตราการตายเพียงร้อยละ 3-4 รวมทั้งมีการนำเสนอข่าวโรคไข้หวัดซาร์สอย่างต่อเนื่องโดยตลอด ซึ่งการเสนอข่าวดังกล่าวมีส่วนทำให้คนตื่นตระหนก ตกใจกลัวและไม่ออกนอกบ้านไปในที่สาธารณะ เช่น ห้างสรรพสินค้า ตลาด สวนสาธารณะ เป็นต้น

ประชาชนย่อมได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤติโรคไข้หวัดซาร์สโดยตรง เพราะสิ่งที่สื่อมวลชนนำเสนอก่อให้เกิดความตื่นตระหนกและเกิดภาวะความตื่นเครียดกับประชาชนเป็นอย่างมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงผลกระทบต่อประชาชนดังกล่าว จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความเห็นของประชาชนต่อเรื่องดังกล่าวเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย และเป็นประโยชน์ต่อสังคมให้ได้มากที่สุด

นอกจากจะสนใจศึกษาว่าประชาชนทั่วไปมีความเห็นต่อการเสนอข่าวโรคไข้หวัดซาร์สของสื่อมวลชนในภาวะวิกฤติอย่างไรแล้ว เป็นที่น่าสนใจว่าแพทย์ในฐานะเป็นผู้มีความรู้ทางระบาดวิทยา และโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ รวมทั้งแพทย์มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้ให้การรักษาหากเกิดโรคไข้หวัดซาร์สระบาดในประเทศไทย ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษากลุ่มตัวอย่างแพทย์ประมาณร้อยละ 10 เพื่อดูว่ากลุ่มตัวแทนแพทย์นี้มีความเห็นต่อการเสนอข่าวโรคไข้หวัดซาร์สของสื่อมวลชนในภาวะวิกฤติอย่างไร

1.2 ปัญหาวิจัย

ความเห็นของประชาชนในกรุงเทพมหานครฯ ต่อการเสนอข่าวโรคไข้หวัดซาร์สของสื่อมวลชนในภาวะวิกฤติเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความเห็นของประชาชนในกรุงเทพมหานครฯ ต่อการเสนอข่าวโรคไข้หวัดซาร์สของสื่อมวลชนในภาวะวิกฤติ

1.4 ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาเรื่องความเห็นของประชาชนในกรุงเทพมหานครฯ ต่อการเสนอข่าวโรคไข้หวัดซาร์สของสื่อมวลชนในภาวะวิกฤติ โดยผู้วิจัยกำหนดว่าจะทำการศึกษาประชาชนในกรุงเทพมหานครฯ

1.5 นิยามศัพท์

ความเห็น หมายถึง มุมมองต่อการรายงานข่าวเรื่อง โรคไข้หวัดซาร์สของสื่อมวลชน

ประชาชน หมายถึง ผู้ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครฯ ที่มีมุมมองต่อการรายงานข่าวเรื่อง โรคไข้หวัดซาร์สของสื่อมวลชน

ไข้หวัดซาร์ส หมายถึง โรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง

ภาวะวิกฤติ หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างปัจจุบันทันด่วน ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์และก่อให้เกิดความตื่นตระหนกได้

สื่อมวลชน หมายถึง สื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุและวิทยุโทรทัศน์ที่รายงานข่าวเกี่ยวกับเรื่องโรคไข้หวัดซาร์ส

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความเห็นของประชาชนในกรุงเทพมหานครฯ ต่อการเสนอข่าวโรคไข้หวัดซาร์สของสื่อมวลชนในภาวะวิกฤติ
2. เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อมวลชนสำหรับประชาชนต่อการเสนอข่าวโรคไข้หวัดซาร์สของสื่อมวลชนในภาวะวิกฤติ